

ISTORIA UTILIZĂRII TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ȘI A COMUNICAȚIILOR ÎN SPORT

Dervici Ana¹

Budevici-Puiu Anatolie²

^{1,2}Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract: *Information technology and communication (ITC) on radio and television, sports reports, the appearance of paid television, sports programs on Soviet television, the use of ITC in covering of the Olympic Games, the Athens Olympics, a new stage in the development of television, the social function of sport.*

One of the first attempts to use the radio in the interest of physical education and sport is the program "Morning gymnastics". The broadcast of this program began on January 2, 1929 and then continued for over 60 years. The programs "Morning gymnastics" were the first programs about physical education. On April 4, 1954, the Central Television Centre introduced a new 15-minute program "Morning Gym Program" - twice a month on Sunday [1].

On May 26, 1929, the first live broadcast of the match between the national teams of RSFSR and Ukraine football took place. It was led by Vadim Sveatoslavovici Sineavskii. In 1933, a radio report was broadcast at the chess match of the great masters' S. Flora and M. Botvinnik. In the same year 1933, in Moscow, on the street "Ring of garden", the race for the prize of the newspaper "Moscow evenings" took place. These events were commented by V. Sineavskii. In 1935, Vadim Sineavskii conducted the first foreign football report on the USSR-Turkey match and reports on the wrestling and fencing competitions in Ankara, Izmir and Istanbul.

Keywords: *Information technology, communications, Olympic Games, broadcasting, radio.*

Scopul prezentei cercetări constă în analiza evoluției utilizării tehnologiilor informaționale și a comunicațiilor în sport.

Obiectivele:

1. Determinarea etapelor aplicării tehnologiilor informaționale în diferite probe de sport.
2. Aplicarea televiziunii în propagarea evenimentelor sportive importante.
3. Sistematizarea aspectelor de bază ale comunicării sociale aplicate în Tehnologiile informaționale sportive.

Metode de cercetare:

1. Analiza literaturii de specialitate.
2. Metoda sintezei.
3. Metoda observației.

Pentru prima dată, emisiile de televiziune au fost distribuite organizațiilor de televiziune prin satelit, inclusiv în URSS. Un grup destul de reprezentativ de corespondenți și comentatori au lucrat deja la Tokyo: N. Ozerov, S. Melik-Pașev, N. Eremin, V. Nabutov V. Semenov, G. Sarkisyants, A. Ovsyannikov, astfel, televiziunea sovietică s-a alăturat sistemului de televiziune global [4].

Din 1936 la radio s-au difuzat sistematic meciurile directe de fotbal din cadrul Campionatului URSS, astfel a început difuzarea reportajelor sportive la radio. Primul reportaj sportiv, în afară de cele experimentale care au fost difuzate în afara studioului de televiziune de la Moscova - un reportaj despre un meci de fotbal de pe stadionul „Dinamo” - a avut loc în 1949.

Important este faptul că, deja în anul 1933, regizorul A.Razumnîi cu ajutorul celebrului sportiv sovietic V.Granatkin, a încercat să realizeze un reportaj de televiziune de la un meci de fotbal. Meciul a fost filmat pe o peliculă fără sunet, iar Granatkin a comentat-o pe ecran în timpul difuzării filmării. Pentru toată fiabilitatea spectacolului, programul a avut un defect semnificativ din punctul de vedere al genului: reportajul a fost difuzat a doua zi după meci. Iar pe 29 iunie 1949, spectatorii au văzut un meci de fotbal în transmisie directă. Meciul a fost filmat de 2 camere de luat vederi dintr-un centru de difuzare echipat temporar pe stadionul „Dinamo”.

La 29 august 1950 V.Sineavskii l-a lansat pentru prima oară pe N.Ozerov în emisiune directă. În acea zi s-a jucat un meci de fotbal între echipele de bază ale Clubului Sportiv Central al Armatei (CSCA) și Dinamo (Moscova) în cadrul campionatului URSS la fotbal. N.Ozerov a realizat un reportaj de la prima repriză [1].

În anul 1954, la 10 aprilie, pentru prima dată a fost difuzat un reportaj de televiziune din sala de concerte „P.I.Ceaikovski” din Moscova, unde s-a desfășurat meciul pentru Campionatul Mondial de Șah dintre M.Botvinnik și V.Smîslov. În ceea ce privește radioul, primul reportaj sportiv la radio a fost transmis de „Compania de telegrafie Marconi” în anul 1908. Din 1924 Jocurile Olimpice au început să fie difuzate în mod constant prin intermediul transmisiei radio.

În data de 23 septembrie 1952 în Statele Unite ale Americii a avut loc prima emisiune cu plată din istorie a unui eveniment sportiv. În 31 de orașe ale țării, 49 de cinematografe au transmis live o luptă între marii boxeri Rocky Marciano și Joe Walcott. Până la sfârșitul anilor 40 au apărut practic televizoare

aproape în fiecare casă americană, iar pentru companiile de televiziune a fost o perioadă cu adevărat de aur - banii publicitari curgeau ca din râu, iar costul raportării evenimentelor a fost minim.

Evenimentele sportive au devenit principalul interes al canalelor de TV. Sportul era deja foarte popular în America, iar odată cu apariția televiziunii a câștigat a doua viață. La început managerii clubului nu au putut să se bucure suficient de mult de atenția televiziunii, dar nu a durat mult. În curând agenții sportivi și-au dat seama că veniturile din publicitate în timpul emisiunilor directe au fost de câteva ori mai mari decât câștigurile cluburilor [2].

Situația a devenit deosebit de dureroasă pentru box: în timp ce cluburile de fotbal, baseball și baschet aveau sponsori și sprijin solid din partea sindicatelor, în majoritatea cazurilor boxerul și agentul său se puteau baza doar pe ei înșiși. Popularitatea boxului a scăzut după cel de-al Doilea Război Mondial, din cauza faptului că mulți sportivi cu renume au fost înrolați în armată în timpul războiului, și-au pierdut forma sau aveau o vârstă înaintată pentru lupte. Televiziunea a ajutat boxul să-și câștige popularitatea în fața telespectatorului, dar vizitarea arenelor a scăzut. Pentru alte genuri de sporturi această problemă nu a fost atât de relevantă deoarece jocurile marilor ligi au avut loc în aproape toate orașele importante ale țării. În box principalele evenimente aveau loc în mai multe săli. Și dacă mai devreme cei mai mari fani erau gata să traverseze continentul pentru un meci final, acum aveau posibilitatea să pornească televizorul și să urmărească un meci sportiv.

Boxerii au fost primii care au căutat modalități de rezolvare a problemei. S-a decis să se negocieze cu canalele de televiziune privind difuzarea meciurilor de box în cinematografe, intrarea la care, desigur, era cu plată. Această idee a fost foarte dificil de pus în aplicare, dar în curând eșecul proiectului a devenit evident. Obișnuiți cu emisiunile gratuite publicul nu a dorit să-și risipească banii și, în general, să părăsească casa - până la urmă, industria a făcut tot posibilul să-i țină pe canapea, la propriu, apăruseră deja primele telecomenzi TV.

În cele din urmă federațiile sportive au venit cu ideea - care și până astăzi le mai aduce principalul profit - vânzarea drepturilor de difuzare a emisiunilor televizate din diferite probe de sport. Spectatorii au primit din nou oportunitatea de a viziona lupte și jocuri acasă, iar managerii și agenții au primit bugete noi, fără precedent, ceea ce le-a permis să crească constant nivelul secțiilor lor, obținând noi vedete. Astfel, treptat, odată cu apariția

banilor mari, sportul a început să se transforme nu într-o luptă musculară, ci într-o luptă cu bani - cu cât echipa era mai bogată, cu atât își permiteau cumpărarea celor mai bun jucători.

În Uniunea Sovietică, începând cu anii 50, Studioul Central de Televiziune crește constant numărul de emisiuni sportive. Aproape toate competițiile organizate la Moscova au fost transferate pe ecranul televizorului. Dintre cele mai semnificative evenimente sportive, pe lângă meciurile pentru campionatul URSS de fotbal și hochei, trebuie remarcat Campionatul Mondial de patinaj pe gheață de la stadionul „Dinamo”, Moscova, în anul 1950, difuzarea Campionatului Mondial de hochei de la Moscova, în anul 1957, în perioada 24 - 5 martie, de la Palatul Sporturilor din Lujniki [3, 4].

La începutul anului 1957 a început să fie publicată revista tematică „Educația fizică și sport” care s-a dedicat în principal dezvoltării educației fizice de masă și sportului. Încep să se pregătească programe tematice separate, precum: „O seară dedicată onorării campionilor și câștigătorilor premianților de la Jocurile Olimpice, membrilor Societății Spartak și câștigătorilor Campionatului de fotbal al URSS”, „Rezultatele sezonului de fotbal din 1957”, „Rezultatele anului sportiv”.

Volumele din ce în ce mai mari de difuzare atât la radio, cât și la televizor au necesitat crearea unor structuri organizaționale mai clare. Emisiile sportive la televizor au început să se concentreze în structura ediției principale a programelor socio-politice care, ulterior, a devenit cunoscută sub numele de Ediția principală a propagandei. O perioadă scurtă de timp departamentul sportiv a fost condus de celebrul jucător de fotbal K.I. Beskov, comentatorii G. Sarkisyanț și J. Sparre și-au câștigat faima.

În 1970, ambele departamente - radio și televiziune - au fost unite într-un departament de sport al Televiziunii Centrale și al Radioului unional. Chiar mai devreme, în 1962, a apărut posibilitatea tehnică de recepționare a reportajelor sportive străine pe canalele Intervision. Difuzarea emisiunii sportive de la Praga a meciului amical dintre echipele naționale ale Cehoslovaciei și URSS la 18 ianuarie 1962 ora 21.20 a deschis o nouă pagină a schimbului de difuzare a sporturilor la televiziune. În același an, în martie, a fost planificată în premieră translarea Campionatului Mondial de Patinaj Artistic de la Praga. Emisiunea nu a avut loc întrucât Campionatul Mondial a fost anulat din cauza morții patinatorilor americani într-un accident aviatic.

Cele mai importante evenimente sportive de televiziune din 1963 au fost: la 8 martie - Campionatul Mondial de hochei din Suedia care a fost comentat de N.Ozerov și J.Sparre; 26 mai - raportul despre Cursa Mondială a Păcii de la Berlin 18.55-19.55, realizat de V.Semenov; 26 mai - deschiderea Campionatului European de Box de la Palatul Sporturilor, condus de G.Sarkisyaņ [4].

În august 1963 a 111-a Spartachiadă a popoarelor din URSS a fost acoperită nu numai în versiunea difuzată. Pentru prima dată au fost publicate „Jurnalele Olimpiadei” care conțineau interviuri, feedback-uri și comentarii ale specialiștilor. În 1963 Televiziunea centrală a difuzat un meci amical de fotbal între echipele Angliei și cea a lumii, porțile cărei au fost apărate de Lev Yashin.

În 1960 un loc proeminent la radio a fost acordat Jocurilor Olimpice de Iarnă din Squaw Valley, California și celor de vară de la Roma. Televiziunea a remarcat performanța de succes a olimpicilor sovietici de la Roma, difuzând pe 16 septembrie primul program „Cu o victorie, prieteni! Oaspeții noștri sunt câștigătorii Jocurilor Olimpice”.

Prima acoperire televizată a Jocurilor Olimpice a avut loc în URSS în anul 1964. Dar în timp ce Jocurile Olimpice de Iarnă de la Innsbruck, care au fost prezentate de comentatorii de radio N.Ozerov, V.Demushkin și corespondentul din Republica Democrată Germană A.Svetlichny, au fost prezentate parțial la televizor doar într-o versiune informațională, atunci Jocurile de vară de la Tokyo au fost deja prezentate în emisie în detalii [5, 6].

Pentru prima dată, emisiile de televiziune au fost distribuite organizațiilor de televiziune prin satelit, inclusiv URSS. Un grup destul de reprezentativ de corespondenți și comentatori a lucrat deja la Tokyo: N. Ozerov, S. Melik-Pașev, N. Eremin, V. Nabutov V. Semenov, G. Sarkisyants, A. Ovsyannikov. Astfel, televiziunea sovietică s-a alăturat sistemului de televiziune global.

Prima difuzare detaliată a competițiilor de patinaj artistic a avut loc în 1965, când s-a desfășurat Campionatul European la Moscova.

Programele de la Jocurile Olimpice din 1972 de la Sapporo s-au distins prin fantasticul design sonor al imaginii, microfoanele fiind amplasate în cele mai incredibile puncte ale pârtiei de schi, ale terenului de hochei etc. Telespectatorii au putut vedea Jocurile Olimpice de la München conform primului program al Televiziunii Centrale la orele 12.00 la amiaza și 21.30 - seara. Volumul aproximativ de difuzare era de cinci ore pe zi. La radio reportajele de la competițiile finale ale Jocurilor Olimpice au apărut în

programul „Farul”, iar ceremonia de deschidere și închidere se transmitea în cadrul programului „Jurnalul sportiv”, puteau fi audiate la ora 12.10, 18.40 și 23.00 pe posturile de radio ale primului program [7, 8].

Pentru prima dată, televiziunea sovietică a organizat înregistrări, datorită diferenței de timp, difuzări de întâlniri între jucătorii de hochei sovietici și profesioniști canadieni, care au coincis în timp cu Jocurile olimpice și au avut loc la Montreal și Toronto (Canada).

Difuzarea Jocurilor Olimpice de la Munchen și meciurile de hochei dintre URSS și Canada au fost difuzate cu imagini video color. Televiziunea și radioul într-un format deja consacrat (transmisiuni în direct și ediții speciale ale „Jurnalului olimpiadelor”) au vorbit despre Jocurile Olimpice din 1976 de la Innsbruck și Montreal.

Evenimentul central din 1979 a fost ediția a VII-a a Spartachiadei de vară a popoarelor URSS. Pe 21 iunie 1979 Televiziunea Centrală a transmis în direct deschiderea celor mai mari jocuri sportive din istorie. La aceasta au participat 10 mii de sportivi sovietici și 2,5 mii de participanți străini din 84 de țări. În perioada 21 iulie-5 august 1979 zilnic, conform primului program de la ora 8.40, se transmitea emisiunea „Jurnalul Spartachiadei”. La ora 16.00, telespectatorii aveau ocazia să urmărească un program sportiv de o oră, baza căruia era transmiterea în direct [9, 10].

O dată cu adevărat revoluționară în istoria dezvoltării industriale și inovatoare a Jocurilor Olimpice este considerată, pe bună dreptate, ediția din 1960 - anul debutului olimpic al tehnologiilor de telecomunicații de atunci foarte tinere. În timpul Jocurilor Olimpice de vară XVII de la Roma a fost realizată prima transmitere intercontinentală a unui semnal de televiziune prin satelit, iar primul sistem electronic de prelucrare a datelor bazat pe computerele IBM RAMAC 305 a fost utilizate pentru colectarea, stocarea, convertirea și distribuirea tablourilor de date mari.

Patru ani mai târziu, la Jocurile Olimpice de iarnă de la Innsbruck, grație capacităților noilor computere IBM-1401, organizatorii au reușit, pentru prima dată, să colecteze definitiv datele de pe toate edificiile sportive, iar corporația americană ABC, preluând funcțiile de dirijare a telescaunelor directe din arenele Innsbruck, înființate pe fiecare dintre ele există o cameră specială destinată imprimantei „IBM” și care prezintă rezultatele competiției imediat la momentul tipăririi [11].

O nouă etapă în dezvoltarea televiziunii o constituie Jocurile Olimpice de la Atena din anul 2004 care au fost fără precedent în istoria televiziunii ruse. Compania de televiziune prin satelit NTV-Plus a efectuat 48 de ore de emisii sportive pe zi! Jocurile Olimpice sunt considerate, în mod tradițional, cele mai populare competiții din lume și sunt cu siguranță acoperite pe canalele rusești. De obicei telespectatorii ruși au avut ocazia să urmărească doar ceremoniile de deschidere și închidere ale Jocurilor, unele meciuri și competiții, precum și să primească informații selective din știri și programe sportive.

Concluzii

Privind în urmă cu 50 de ani observăm cum s-a schimbat evoluția tehnologiilor informaționale în sport. Dintr-un sistem simplu și clar de activitate motorie sportul a devenit unul dintre cele mai importante fenomene sociale, destul de dificil de evaluat în ansamblu.

Observăm că activitatea fizică simplă ocupă un spațiu din ce în ce mai mare și câte concepte sunt asociate cu sportul. Sportul folosește acum în contextul yoga exerciții speciale de respirație, jogging de dimineață și drumeții, precum și jocuri și sporturi care au devenit deja tradiționale.

Numărul instalațiilor sportive a crescut dramatic: săli de sport, stadioane, piscine etc. Notăm, de asemenea, schimbări fundamentale în contingentele persoanelor implicate în sport. Acum cincizeci de ani sportul a fost în principal destinul băieților tineri.

Astăzi sportul pătrunde în toate sectoarele societății noastre în toate etapele vieții umane. Avem deja grădinițe sportive, școli internate, universități sportive și clinici sportive.

Întrucât un astfel de fenomen general afectează societatea noastră într-un mod atât de divers nu există nici o îndoială că componentele financiare ar trebui implicate în acest proces.

Pe lângă problemele existente în prezent de natură pur sportivă în economie au apărut și noi tendințe legate de mișcarea sportivă. Știința se introduce în mod activ în această lume diversă și interesantă. Din ce în ce mai mulți oameni de știință din diverse domenii științifice contribuie la dezvoltarea sportului.

Noile tehnologii devin, de asemenea, una dintre direcțiile de lider în promovarea realizărilor sportive în perioada pandemică.

Referințe bibliografice:

1. Андреев А. Введение в Интернет-образование. М.: Логос, 2003, с. 74 – 76.
2. Андреев А.А., Троян Г.М. Основы Интернет-обучения. М.: ММИЭИФП, 2003. 68 с.
3. Астафьева Н.Е., Филатьева Л.В. Информационные технологии в системе повышения квалификации работников образования. В: Информатика и образование, №4, 2001, с.35-39.
4. Богданов В.М., Пономарев В.С., Соловов А.В. Информационные технологии обучения в преподавании физической культуры. В: Теория и практика физической культуры, №8, 2001, с.55 - 59.
5. Богданов В.М., Пономарев В.С., Соловов А.В. Использование современных информационных технологий в теоретической и методико-практической подготовке студентов по физическому воспитанию. В: Материалы Всероссийской научн.-практ. конф. «Физическая культура и спорт на рубеже тысячелетий», часть 2. СПб.: СПб. гос. педаг. ун., 2000, с. 23-24.
6. Волков В.Ю. Компьютерные технологии в образовательном процессе по физической культуре в вузе: Монография. СПб.: СПбГТУ, 1997.
7. Волков В.Ю., Волкова Л.М. Компьютерный дистанционный курс по дисциплине «Физическая культура». В: Матер. всерос. науч.-практ. конф., СПб., 2000.
8. Информатизация отрасли «Физическая культура и спорт» и экспертные технологии (Сообщение первое). Л.А.Хасин, С.Б.Бурьян, С.В.Минков, А.Б.Рафалович. В: Теория и практика физической культуры, № 4, 1996, с. 7-11.
9. Информатизация отрасли «Физическая культура и спорт» и экспертные технологии (Сообщение второе). Л.А.Хасин, С.Б.Бурьян, С.В.Минков, А.Б.Рафалович. В: Теория и практика физической культуры, № 10, 1996, с. 41-45.
10. Brînză D., Budevici-Puiu A. Tehnologiile strategice în asigurarea informațională a managementului organizațiilor de cultură fizică și sport. Perspective moderne ale impactului societății contemporane asupra educației fizice și sportului. În: Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Chișinău, 2006, p.407-411.
11. Botnarenco I., Dervici A., Budevici-Puiu A. Monitorizarea pedagogică a studenților cu ajutorul programelor computerizate (Aplicația Microsoft Excel, Platforme Moodle). În: Probleme actuale ale teoriei și practicii culturii fizice. Materialele Conferinței Științifice Internaționale Studentești, Chișinău, 2018, p.123 -125.
12. Triboi V., Budevici-Puiu A. Conducerea organizațiilor sportive. Programă curriculară pentru master. Chișinău, 2005. 16 p.
13. Triboi V., Budevici-Puiu A. Administrarea și gestionarea bazelor sportive școlare. Programă curriculară pentru master. Chișinău, 2005. 16 p.